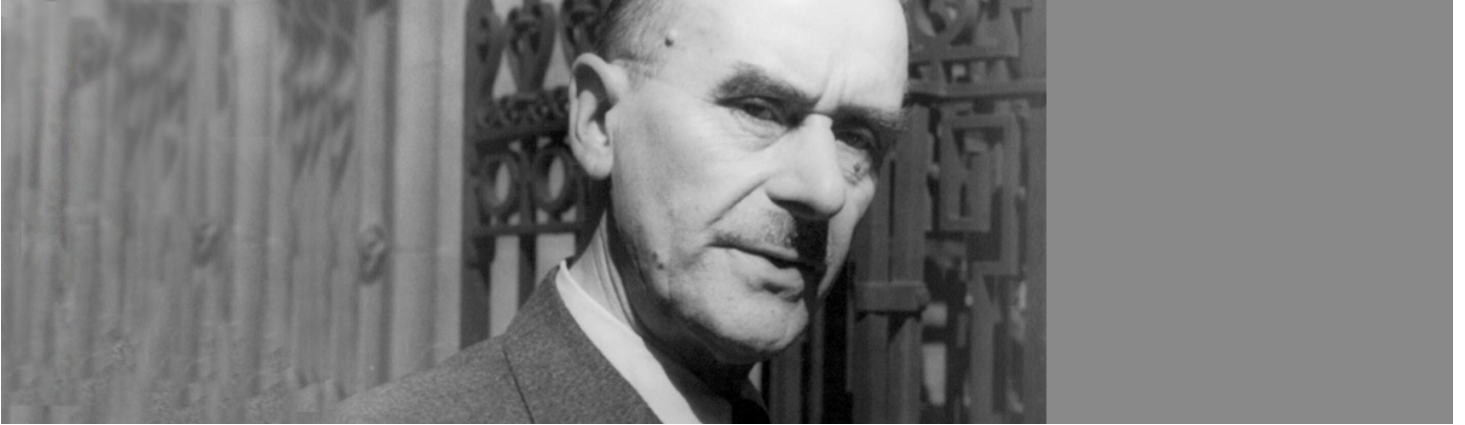

Doktor Faustus - Het duivelspact van nazi-Duitsland

In 'Doktor Faustus' geeft Thomas Mann zijn visie op nazi-Duitsland: een land dat, als Faust, zijn ziel aan de duivel heeft verkocht. In de componist Adrian Leverkühn komt de ideële ontwikkeling van Duitsland én de moderne cultuur samen: van de Reformatie, de Romantiek en Friedrich Nietzsche tot het nationaal-socialisme.

In 'Doktor Faustus' (1947) verbeeldt Thomas Mann zijn visie op nazi-Duitsland. De roman poogt antwoord geven op vragen als: uit welke (intellectuele) voorgeschiedenis is het nationaal-socialisme voortgekomen, wat maakt Duitsland uitzonderlijk en wat deelt het met de Europese cultuur?

Hoofdpersoon is de Duitse componist Adrian Leverkühn, die alle menselijkheid opgeeft voor zijn geniale muziek: als doctor Faust die een pact sluit met de duivel. In zijn persoonlijkheid en composities komen elementen uit de Duitse en Europese ideeëngeschiedenis samen: de Reformatie en Martin Luther, de Romantiek, Friedrich Nietzsche, Arnold Schönbergs twaalftoonstechniek en Theodor Adorno's cultuurkritiek.

'Doktor Faustus' is een complexe roman, maar zit ook vol kleurrijke personages en taferelen, van Leverkühns wonderlijke vader en de sinistere professor Schleppfuß (een incarnatie van de duivel) tot de hartverscheurende dood van het kindje "Echo", door Leverkühn opgeofferd omwille van zijn muziek.

In tien colleges wordt de roman diepgaand besproken en worden bovengenoemde achtergronden behandeld.

Programma

In de eerste helft van ieder college worden één of enkele specifieke achtergronden van de roman belicht, in ieder geval:

- Thomas Mann en (nazi-)Duitsland
- Albrecht Dürer (magisch kwadraat, Melencolia I)
- Reformatie, Martin Luther
- Ludwig van Beethoven (pianosonate opus 111)
- Friedrich Nietzsche
- Arnold Schönberg (twaalftoonstechniek)
- Theodor W. Adorno (Dialektik der Aufklärung, muziekfilosofie)
- De (Duitse) Fausttraditie
- Autobiografische aspecten
- Thomas Mann en het jodendom

In de tweede helft van ieder college wordt de romantekst uitvoerig besproken en worden verborgen betekenissen verhelderd.

Michiel Hagdorn organiseert culturele reizen naar Duitsland – voor informatie stuur een e-mail naar: info@michielhagdorn.nl

Afbeelding: Thomas Mann 1937 (Wikipedia)

Cursusnummer	x26WV-1G24
Docent	<i>Michiel Hagdorn</i> Michiel Hagdorn is literatuurwetenschapper. Hij doceert aan meerdere instellingen Duitse literatuur, muziek en (cultuur-)geschiedenis, onder meer over Thomas Mann, Franz Kafka, Johann Wolfgang von Goethe, Richard Wagner en de geschiedenis van München, Berlijn en Weimar. Daarnaast organiseert hij culturele reizen naar o.a. Berlijn, München, Weimar, Lübeck (info@michielhagdorn.nl).
Vakgebied	Taal en cultuur
Seizoen	2026 winter/voorjaar
Dag	Donderdag
Inschrijven voor	do 08 jan. 2026

Tijd	11.00-13.00
Cursusdata	22-jan., 29-jan., 05-feb., 12-feb., 19-feb., 05-mrt., 12-mrt., 19-mrt., 26-mrt., 02-apr., 09-apr.
Prijs	€ 275,-
Aantal colleges	10
Werkvorm	Hoorcollege met ruimte voor vragen en discussie
Cursusmateriaal	Literatuur (zelf aanschaffen, naar keuze Nederlands of Duits): Nederlands: <i>Doctor Faustus</i> (vertaling Thomas Graftdijk) Duits: <i>Doktor Faustus</i> (diverse uitgaven, alle zijn geschikt) Syllabus, verkrijgbaar via de docent (ca. €15-€20)